

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Друге пленарне засідання четвертої сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

09 квітня 2021 року

№ 162

Про приєднання до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад

Керуючись Конвенцією про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, проголошену Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 1979 року, частиною 2 статті 2, пунктом 5 частини 2 статті 19 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», частиною 2 статті 43, пунктом 18 частини 6 статті 55 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою приєднання територіальних громад Полтавської області до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад для недопущення дискримінації за ознакою статі

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

1. Приєднатися до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, що додається на 22 аркушах.

2. Уповноважити голову Полтавської обласної ради Біленького Олександра Юрійовича представляти територіальну громаду Полтавської області та надати дозвіл на підписання заяви про приєднання до Європейської Хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань охорони здоров'я та соціального захисту.

**ГОЛОВА
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

О. БІЛЕНЬКИЙ

Додаток
до рішення другого пленарного
засідання четвертої сесії обласної
ради восьмого скликання
09.04.2021 № 162

**ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ
РІВНОСТІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ЖИТТІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД**

Хартія, що закликає європейські місцеві та регіональні органи самоврядування взяти на себе зобов'язання використовувати існуючі повноваження і партнерства для досягнення більшої рівності своїх громадян

Розроблено і запропоновано
Радою європейських муніципалітетів і регіонів та її партнерами

ВСТУП

Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад адресована місцевим та регіональним органам самоврядування Європи, і запрошує їх до її підписання, щоб публічно продемонструвати прийняття принципу рівності жінок і чоловіків, та щоб на території їхньої діяльності реалізовувалися зобов'язання, які викладені у Хартії.

З метою сприяння реалізації таких зобов'язань кожен орган-підписант зобов'язується розробити План дій для досягнення рівності, у якому будуть визначені його пріоритети, дії та ресурси для їх реалізації.

Крім цього, кожен орган-підписант зобов'язується залучити до реалізації цієї Хартії до впровадження механізмів для досягнення фактичної рівності усі установи й організації на його території.

Хартію було розроблено у рамках проекту (2005-2006) Ради європейських муніципалітетів і регіонів у тісній співпраці з численними партнерами, перелік яких наведений нижче. Проект було підтримано Європейською Комісією через 5-ту програму дій Співтовариства щодо досягнення рівності чоловіків і жінок.

Рівність жінок і чоловіків є одним з основних прав усіх громадян та фундаментальною цінністю будь-якої демократичної держави. Щоб досягти цього, таке право має бути не тільки юридично визнаним, але й ефективно застосовуватися до всіх аспектів життя: політичного, економічного, соціального і культурного.

Незважаючи на численні випадки формального визнання і прогресу, рівності між чоловіками та жінками так і не було досягнуто у повсякденному житті. Жінки і чоловіки на практиці не користуються однаковими правами. Соціальна, політична, економічна і культурна нерівність зберігається, наприклад, в умовах нерівності заробітної плати та відсутності політичного представництва.

Ці нерівності є результатом соціальних концептів, побудованих на численних стереотипах у родині, школі, культурі, засобах масової інформації, сфері праці, організації суспільства... Таким чином, існує багато сфер, де можна діяти, реалізовувати нові підходи та здійснювати структурні зміни.

Місцеві та регіональні органи самоврядування в цілях наближення компонента державного управління до людей повинні створити кращу платформу для боротьби з існуванням і відтворенням нерівності та для розширення можливостей справді рівноправного суспільства. На основі їхніх компетенцій та співпраці з широким колом місцевих зацікавлених сторін можуть бути реалізовані конкретні дії на користь рівності між жінками та чоловіками.

Крім того, особливо важливим у практичному застосуванні права про рівність жінок і чоловіків є принцип субсидіарності. Він поширюється на всі рівні управління — європейський, національний, регіональний та місцевий. Хоча в Європі місцеві та регіональні органи самоврядування мають різні обов'язки, вони все одно можуть і

повинні відігравати позитивну роль у забезпеченні рівності практичними способами, які впливають на повсякденне життя їхніх мешканців.

Тісно пов'язаними з принципом субсидіарності є принципи місцевого та регіонального самоврядування. Рада Європейської хартії про місцеве самоврядування 1985 року, підписаної та ратифікованої більшістю європейських держав, підкреслює *«право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах Закону здійснювати регулювання і управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення»*. В основі концепції місцевого самоврядування має бути впровадження і підтримка права на рівність.

Місцева або регіональна демократія повинна забезпечувати найбільш відповідні варіанти для більшості конкретних аспектів повсякденного життя, зокрема, у таких як житло, безпека, громадський транспорт, сфера праці і здоров'я.

Крім того, повноцінна участь жінок у розробці та реалізації місцевої і регіональної політики дозволить враховувати їхній досвід, ноу-хау і творчі здібності.

Якщо ми хочемо створити суспільство, засноване на рівності, важливо, щоб місцеві та регіональні органи самоврядування повністю враховували гендерний вимір у своїй політиці, організації роботи й у всій діяльності. І в сучасному, і в майбутньому світі справжня рівність жінок і чоловіків в тому числі є ключем для нашого економічного і соціального успіху. І не лише на європейському чи національному рівнях, а й на рівнях регіону, міста чи спільноти.

Рада європейських муніципалітетів і регіонів (РЄМР) і її комітет у справах жінок, обрали представників місцевих та регіональних органів самоврядування, які протягом багатьох років активно сприяли забезпеченню рівності між жінками і чоловіками на місцевому і регіональному рівнях. У 2005 році РЄМР запровадила конкретний інструмент для європейських місцевих і регіональних органів самоврядування: місто за рівність. Визначаючи кращі практики у певних європейських містах і муніципалітетах,

«місто за рівність» надає методологію для реалізації політики щодо забезпечення рівності жінок і чоловіків на місцевому і регіональному рівні. Ця Хартія спирається на цю роботу.

Роль місцевих і регіональних органів самоврядування в підтримці тендерної рівності була підтверджена у Всесвітній декларації IULA (Міжнародного союзу місцевих влад) під темою «жінки в органах місцевого самоврядування», ухваленої у 1998 році. Нова світова організація *Об'єднані міста і місцеві влади* вважає рівність жінок і чоловіків однією з основних цілей своєї діяльності.

ПРЕАМБУЛА

Рада європейських муніципалітетів і регіонів, що представляє європейські місцеві та регіональні органи самоврядування, у співпраці з такими партнерами:

Національна асоціація муніципалітетів Республіки Болгарія (NAMRB)
 Союз муніципалітетів Кіпру (UCM)
 Союз міст і сіл Чеської Республіки (SMO CR)
 Асоціація фінських місцевих і регіональних влад (AFLRA)
 Французька секція РЄМР (AFCCRE)
 Німецька секція РЄМР (RGRE)
 Центральний союз муніципалітетів і общин Греції (KEDKE)
 Угорська національна асоціація місцевих органів влади (TÖOSZ)
 Італійська секція РЄМР (AICCRE)
 Тосканська федерація AICCRE
 Асоціація міст та муніципалітетів Люксембургу (SYVICOL)
 Союз міст Польщі (ZMP)
 Іспанська федерація муніципалітетів і провінцій (FEMP)
 Баскська асоціація муніципалітетів (EUDEL)
 Місто Відень (Австрія)
 Місто Сен-Жан-де-ла-Рюель (Франція)
 Місто Франкфурт-на-Майні (Німеччина)
 Місто Картахена (Іспанія)
 Місто Валенсія (Іспанія)
 Агентство часу і мобільності Белфорт-Монбельярд (Франція)
 Постійний комітет євро-середземноморського партнерства місцевих і регіональних влад (COPPEM)

Нагадуючи, що Європейське Співтовариство та Європейський Союз ґрунтуються на фундаментальних правах і свободах людини, поміж яких сприяння забезпеченню рівності між жінками та чоловіками, і що основою для будь-яких змін у цій сфері в Європі стало саме Європейське законодавство;

Нагадуючи, що міжнародна правова основа прав людини запроваджена Організацією Об'єднаних Націй, і зокрема Загальною декларацією прав людини та Конвенцією про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, прийнятої в 1979 році;

Наголошуючи на важливості внеску Ради Європи у сприяння досягненню рівності жінок і чоловіків та місцевих органів самоврядування;

Беручи до уваги, що рівність чоловіків і жінок передбачає волю вчинити дії з реалізації трьох взаємодоповнюючих аспектів, а саме: ліквідації прямих нерівностей, ліквідації непрямих нерівностей, та побудови політичного, правового й соціального середовища, що сприятиме активному розвитку егалітарної демократії;

Засуджуючи триваючу розбіжність між визнанням права на рівність та його фактичним і ефективним здійсненням;

Беручи до уваги, що у всіх сферах своєї компетенції місцеві і регіональні органи самоврядування Європи відіграють і повинні відігравати по відношенню до громадян і мешканців вирішальну роль у реалізації права на рівність, особливо щодо жінок і чоловіків;

Беручи до уваги, що для демократії надзвичайно важлива збалансована участь та представництво жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень і на керівних посадах;

Натхненна, зокрема, Конвенцією про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року, Пекінською декларацією та Платформою для дій Організації Об'єднаних Націй 1995 року, і Резолюцією 23-ої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї 2000 року (Пекін +5), Хартією Європейського Союзу про фундаментальні права, Рекомендацією Ради від грудня 1996 року про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень, та Всесвітньою декларацією Міжнародної спілки місцевих органів влади 1998 року про жінок в органах місцевого самоврядування;

Прагнучи відзначити двадцять п'яту річницю набуття чинності у вересні 1981 році Конвенції Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, розробила цю Європейську хартію рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад і закликає місцеві та регіональні органи самоврядування підписати та імплементувати цю Хартію.

ЧАСТИНА I

ПРИНЦИПИ

Підписанти цієї Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад визнають за фундаментальні такі принципи нашої діяльності:

1. Рівність жінок і чоловіків є фундаментальним правом

Це право має бути реалізоване місцевими і регіональними органами самоврядування у всіх сферах своєї компетенції, у тому числі й щодо зобов'язання ліквідувати будь-які форми прямої чи непрямой дискримінації.

2. Для забезпечення рівності жінок і чоловіків, слід боротися проти різноманітних форм дискримінації та зневаги

З метою забезпечення рівності між жінками та чоловіками крім тендерної рівності також необхідно враховувати і різноманітні форми дискримінації та зневаги на основі раси, кольору шкіри, етнічного та соціального походження, генетичних особливостей, мови, релігії або переконань, політичних або будь-яких інших поглядів, належності до національних меншин, майнового стану, місця народження, інвалідності, віку, сексуальної орієнтації або соціально-економічного статусу.

3. Збалансована участь жінок і чоловіків у прийнятті рішень є передумовою демократичного суспільства

Право на рівність чоловіків і жінок вимагає, щоб місцеві і регіональні органи самоврядування запровадили відповідні заходи і прийняли відповідну стратегію для просування збалансованого представництва і участі жінок і чоловіків у всіх сферах прийняття рішень.

4. Викорінення стереотипів є основоположним для досягнення рівності між жінками і чоловіками

Місцеві та регіональні органи самоврядування повинні сприяти викоріненню стереотипів і обставин, які лежать в основі нерівності у статусі й умовах для жінок, та які спричиняють нерівну оцінку ролей жінок і чоловіків у політичних, економічних, соціальних і культурних умовах.

5. Для досягнення рівності жінок і чоловіків необхідно інтегрувати гендерну перспективу до усіх видів діяльності місцевих і регіональних органів самоврядування

При розробці політики, методів та інструментів, які мають вплив на повсякденне життя місцевої громади, слід брати до уваги гендерну перспективу, наприклад, через «gender mainstreaming»¹¹ (перекл.: *гендерне інтегрування*) та «gender budgeting»²² (перекл.: *гендерне бюджетування*). З цією метою слід аналізувати і брати до уваги локальний досвід жінок на рівні їхнього повсякденного життя, включаючи умови їх проживання і праці.

6. **Плани дій і програми з належним фінансуванням є необхідними інструментами для сприяння досягненню рівності жінок і чоловіків**

Місцеві і регіональні органи самоврядування повинні розробити плани дій і програми для досягнення рівності, які будуть належним чином забезпечені фінансово та людськими ресурсами, необхідними для їх реалізації.

Ці принципи є основою статей, які наведені далі у Частині III.

ЧАСТИНА II

ВИКОНАННЯ ХАРТІЇ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА НЕЮ

Для імплементації положень цієї Хартії Підписант зобов'язується вжити таких конкретних кроків:

1. Кожен Підписант цієї Хартії в обґрунтований термін (не більше двох років) розробить та ухвалить власний План дій з досягнення рівності, та буде його виконувати.

2. План дій з досягнення рівності визначатиме цілі, пріоритети, потрібні заходи та засоби фінансування Підписанта, які в сукупності будуть спрямовані на реалізацію взятих ним зобов'язань. Планом також будуть передбачені очікувані строки реалізації відповідних цілей. Якщо у Підписанта вже є План дій з досягнення рівності, він його перегляне з метою перевірки й коригування, щоб його зміст охоплював усі важливі питання, передбачені цією Хартією.

3. Кожен Підписант повинен провести широке обговорення стосовно його Плану дій з досягнення рівності, а після його ухвалення — організувати його поширення. Він також регулярно оприлюднюватиме інформацію стосовно перебігу його виконання.

4. Кожен Підписант повинен здійснювати перегляд свого Плану дій з досягнення рівності залежно від обставин, а також розробляє подальші Плани на кожен наступний період.

5. Кожен Підписант зобов'язується співпрацювати з відповідною системою оцінки, яка буде встановлена для відстеження перебігу успішності виконання цієї Хартії, і буде допомагати місцевим і регіональним органам самоврядування по всій Європі для обміну інформацією про ефективні способи реалізації більшої рівності жінок і чоловіків. З цією метою він оприлюднюватиме свої Плани дій з досягнення рівності та інші відповідні публічні документи.

6. Кожен Підписант буде інформувати Раду європейських муніципалітетів і регіонів у письмовому вигляді про те, що він підписав Хартію, та наведе дату, коли це було вчинено, разом з контактним пунктом для майбутньої співпраці у зв'язку з Хартією.

ЧАСТИНА III

ДЕМОКРАТИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 1

1. Підписант визнає, що право на рівність жінок і чоловіків є фундаментальною передумовою демократії, і що демократичне суспільство не може дозволити собі ігнорувати навички, знання, досвід і креативність жінок. З цією метою воно повинно забезпечити, на засадах рівності, залучення, представництва і включення жінок з різних середовищ і різних вікових груп до усіх сфер політичного і публічного процесів прийняття рішень.

2. Підписант, як демократично обраний орган, відповідальний за забезпечення добробуту населення у сфері своєї компетенції, тому він зобов'язується заохочувати і підтримувати практичне застосування цього права у всіх сферах діяльності в якості демократичного лідера місцевої громади, постачальника і замовника послуг, органа планування і регулювання, та в якості роботодавця.

ПОЛІТИЧНА РОЛЬ

Стаття 2 - Політичне представництво

1. Підписант визнає рівність жінок і чоловіків у голосуванні, висуванні кандидатур на обрання до виборних органів та у головуванні в таких виборних органах.

2. Підписант визнає рівні права жінок і чоловіків на участь у розробці й імплементації політики, головуванні в державних установах та виконанні усіх публічних функцій на усіх рівнях влади.

3. Підписант визнає принцип збалансованого представництва в усіх виборних і публічних директивних органах.

4. Підписант зобов'язується вживати усіх обґрунтованих заходів на підтримку наведених вище прав і принципів, в тому числі:

- заохочення жінок до участі у голосуванні, реалізації їхніх особистих прав на голосування та висування на виборні посади;
- заохочення політичних партій і груп ухвалювати й імплементувати принцип збалансованого представництва жінок і чоловіків;
- з цією метою, заохочувати політичні партії і групи вживати усіх дозволених законом кроків, включаючи ухвалення квот, якщо це вважатиметься відповідним, для збільшення кількості жінок-кандидатів, яких згодом може бути обрано;

- врегулювання власних процедур і стандартів поведінки, щоб потенційні кандидати й обрані представники не зневажалися згідно з існуючими стереотипами поведінки, мови чи утиску;
- ухвалення заходів, щоб обрані представники могли узгодити своє приватне, трудове й публічне життя; наприклад, шляхом забезпечення того, що робочий графік, методи роботи та можливість піклування про залежних осіб уможливають повноцінну участь у діяльності для усіх обраних представників.

5. Підписант зобов'язується просувати і застосовувати принцип збалансованого представництва у власних директивних і консультаційних органах, та у своїх призначеннях посадовців до зовнішніх органів.

Проте, якщо орган не має збалансованого представництва чоловіків і жінок на даний час, зазначений вище принцип має бути імплементований ним у такий спосіб, щоб він не був більш приязним до статі меншості по відношенню до існуючого балансу обох статей.

6. Також він зобов'язується забезпечити, щоб жодна з публічних чи політичних посад, на яку обирається представник, не була обмеженою для певної статі чи не сприймалася б як «звична» для певної статі через існуючі стереотипи.

Стаття 3 - Участь у політичному і громадському житті

1. Підписант визнає, що право громадян на участь в управлінні державними справами є одним з фундаментальних демократичних принципів, і що жінки і чоловіки мають право на участь у житті держави і суспільства в їхньому регіоні, місті та селі на засадах рівності.

2. Щодо різних форм участі громадськості у власних справах, наприклад, через консультативні комітети, ради мікрорайонів, електронну участь або спільне планування, підписант зобов'язується забезпечити, щоб жінки і чоловіки могли брати участь у такій діяльності на засадах рівності. Якщо поточні способи участі не дозволяють досягнути такої рівності, Підписант зобов'язується розробити і протестувати нові методи.

3. Підписант зобов'язується сприяти активній участі жінок і чоловіків у всіх сферах політичного та суспільного життя, особливо для жінок та чоловіків з груп меншин, які в іншому випадку були б виключені.

Стаття 4 - Публічне зобов'язання дотримуватися рівності

1. Підписант як демократичний голова і представник свого населеного пункту і території офіційно формально проголошує публічне зобов'язання дотримуватися рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, в тому числі:

- повідомлення про те, що Підписант після розгляду своїм верховним органом і прийняття цієї Хартії, підписав цю Хартію;
- зобов'язання дотримуватися покладених на нього цією Хартією зобов'язань, та звітувати перед широкою громадськістю на регулярній основі про успішність імплементації Плану дій з досягнення рівності.

о зобов'язання виконувати і дотримуватися кращих правил ставлення у площині гендерної рівності як з боку самого Підписанта, так і з боку його вибірних членів.

2. Підписант скористається своїм демократичним мандатом для підтримки інших політичних і публічних установ і приватних органів та громадських організацій з метою реалізації права рівності жінок і чоловіків на практиці.

Стаття 5 - Співпраця з партнерами для підтримки рівності

1. Підписант зобов'язується співпрацювати з усіма своїми партнерами з публічного і приватного сектора, а також з громадськими організаціями для кращого сприяння більшій рівності жінок і чоловіків у всіх аспектах життя у сфері своєї діяльності. Зокрема, з цією метою він буде прагнути співпрацювати зі своїми соціальними партнерами.

2. При розробці і перегляді своїх Планів дій з досягнення рівності та при вирішенні інших важливих питань, що стосуються рівності, Підписант буде консультуватися зі своїми партнерськими органами і організаціями, включаючи соціальних партнерів.

Стаття 6 - Відмова від стереотипів

1. Підписант зобов'язується відмовитися від упереджень, практики і використання мови і образів, що базуються на уявленнях про вищість чи неповноцінність будь-якої статі, і на стереотипах про ролі жінок і чоловіків, і по можливості запобігати їм.

2. З цією метою, Підписант забезпечує, щоб його власні публічні та внутрішні комунікації повністю відповідали такому зобов'язанню, і щоб вони підтримували позитивний образ рівності, та були прикладом такого підходу.

3. Підписант також буде надавати допомогу своїм працівникам, зокрема, через навчання чи іншими засобами, у визначенні й викоріненні стереотипного ставлення і поведінки, і також врегулює стандарти поведінки з урахуванням їх потреб.

4. Підписант буде здійснювати діяльність і проводити кампанії з метою підвищення обізнаності про згубність стереотипного сприйняття ролі жінок і чоловіків для досягнення рівності жінок і чоловіків.

Стаття 7 - Належне адміністрування і консультації

1. Підписант визнає право жінок і чоловіків на розгляд їхніх справ на засадах рівності, неупередженості, справедливості у розумних часових межах, в тому числі:

- право бути заслуханим перед ухваленням рішення, яке потенційно може стосуватися його/її з негативними наслідками;
- обов'язки органа навести підстави (обґрунтування) свого рішення;
- права на відповідну інформацію про обставини, які його стосуються.

2. Підписант визнає, що у сфері своєї компетенції, якість його політики і прийняття рішень буде поліпшено, якщо зацікавлені сторони до прийняття остаточного рішення матимуть можливість надати свої коментарі, і дуже важливо, щоб на практиці жінки та чоловіки мали рівний доступ до відповідної інформації та рівні можливості на висловлення своєї позиції.

3. Тому Підписант зобов'язується вжити таких заходів:

- забезпечити, щоб заходи з надання інформації враховували потреби жінок і чоловіків, включаючи відповідний доступ до інформації та комунікаційні технології;
- гарантувати, щоб при наданні консультацій для тих, чия думка, як правило, рідко береться до уваги, — забезпечувалися можливості для участі на засадах рівності; та щоб були вжиті законні позитивні заходи для задоволення таких запитів;
- проводити, у разі необхідності, окремі консультаційні заходи для жінок.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ

Стаття 8 - Загальне зобов'язання

1. З огляду на всі свої завдання Підписант буде визнавати і поважати відповідні права і принципи рівності жінок і чоловіків, буде сприяти їх реалізації та буде боротися проти зневаги і дискримінації, заснованої на статі.

2. Зобов'язання, передбачені цією Хартією, стосуються Підписанта лише настільки, наскільки вони повністю чи їх певні аспекти підпадають під сферу його повноважень.

Стаття 9 - Оцінка ставлення до питання рівності чоловіків і жінок

1. Підписант зобов'язується у рамках усіх сфер своєї компетенції оцінювати ставлення до питання рівності між чоловіками і жінками так само, як визначено в цій статті.

2. З цією метою Підписант погоджується розробити програму для імплементації гендерної оцінки у відповідності до його власних пріоритетів, ресурсів та часових меж, яка буде включена до Плану дій з досягнення рівності, або ж буде врахована при його складанні.

3. Оцінка ставлення до питання рівності жінок і чоловіків включає, залежно від обставин, такі кроки:

- перегляд існуючих політик, практик і процедур, а також меж їх використання, щоб визначити, чи містять вони будь-які аспекти несправедливої дискримінації, чи вони засновані на стереотипних поглядах на роль жінки і чоловіка, і чи належним чином взяті до уваги будь-які особливі потреби жінок і чоловіків;
- аналіз виділених ресурсів (фінансових чи інших) для зазначених вище цілей;
- встановлення пріоритетів і, в разі необхідності, постановка цілей, щоб вони були спрямовані на вирішення проблем, що виникають в результаті цих переглядів, і забезпечення відчутних покращень в наданні послуг;
- зобов'язання своєчасно оцінити всі істотні пропозиції щодо нової або переглянутої політики, нові процедури і зміни в розподілі ресурсів, щоб визначити їхній потенційний вплив на жінок і чоловіків, та прийняти остаточні рішення на основі цієї оцінки;
- врахування потреб або інтересів осіб, які зазнають дискримінації чи зневаги з інших різноманітних причин.

Статті 10 - Форми дискримінації і зневаги

1. Підписант визнає, що забороняється дискримінація за будь-якими ознаками статі, раси, етнічного або соціального походження, генетичних особливостей, мови, релігії або переконань, політичних або інших поглядів, належності національних меншин, майнового стану, місця народження, інвалідності, віку або сексуальної орієнтації.
2. Підписант також визнає, що незважаючи на таку заборону, багато жінок і чоловіків страждають від різноманітних форм дискримінації чи зневаги, в тому числі, через соціально-економічний стан, що має безпосередній вплив на їхню здатність здійснювати інші права, передбачені цією Хартією чи перелічені в ній.
3. Підписант зобов'язується в межах своїх повноважень вживати належних заходів для боротьби з наслідками різних форм дискримінації і зневаги, зокрема, таких:
  - забезпечити, щоб питання різних форм дискримінації або зневаги піднімалося в гендерній оцінці у Плані дій з досягнення рівності;
  - забезпечити, щоб питання, що виникають у зв'язку з різними формами дискримінації або зневаги, були взяті до уваги при вжитті дій або заходів, здійснюваних в рамках інших статей цієї Хартії;
  - організовувати інформаційні кампанії по боротьбі зі стереотипами і рекламувати рівне ставлення до тих жінок і чоловіків, які страждають від інших форм дискримінації або зневаги;
  - вживати конкретних заходів для задоволення окремих потреб жінок і чоловіків-мігрантів.

РОЛЬ РОБОТОДАВЦЯ

Стаття 11

1. Підписант як роботодавець визнає право жінок і чоловіків на рівні можливості у всіх сферах зайнятості, в тому числі організацію роботи та умови праці.

2. Підписант визнає право на суміщення професійного, громадського та приватного життя і право на гідність і безпеку/захист на робочому місці.

3. Підписант зобов'язується вживати відповідних обґрунтованих заходів в межах своєї компетенції, в тому числі позитивних дій на підтримку вищезазначених прав.

4. Заходи, згадані у пункті 3, включають:

(а) перегляд відповідних політики і процедур, що стосуються зайнятості в рамках організації, розробку та реалізацію Плану дій з досягнення рівності з точки зору роботодавця, у якому будуть підняті питання про подолання нерівності в розумний термін, та він, поміж іншого, включатиме такі питання:

- рівна оплата праці, включаючи рівну оплату за працю рівної цінності;
- заходи для перегляду суми заробітної плати, премій, системи оплати праці та пенсій;
- заходи щодо забезпечення справедливих та прозорих процедур та рівних можливостей для розвитку кар'єри;
- заходи для забезпечення збалансованого представництва чоловіків і жінок на всіх рівнях і, зокрема врегулювання незбалансованого представництва на більш високому рівні управління;
- заходи щодо усунення гендерної сегрегації і заохочення співробітників до участі у нетрадиційних видах зайнятості;
- заходи щодо забезпечення справедливого найму;
- заходи щодо забезпечення відповідних умов праці з точки зору здоров'я і безпеки;
- проведення зустрічей з працівниками та їх профспілками, та забезпечення збалансованої участі чоловіків і жінок у консультативних органах або переговорних організаціях.

b. протистояння сексуальним домаганням на робочому місці у формі чіткого проголошення, що така поведінка неприйнятна, у формі підтримки жертв, впровадження та реалізації прозорої політики щодо правопорушників і підвищення обізнаності про проблему;

c. створення робочої сили на всіх рівнях організації, яка відбиває соціальні, економічні та культурні різноманітності місцевого населення;

d. підтримка узгодження професійного, соціального та приватного життя шляхом:

- створення політик, що дозволяють, за необхідності, організувати робочий час і заходи з догляду за утриманцями працівника;
- заохочення чоловіків використовувати своє право на відпустку по догляду за утриманцями.

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ ТА ДОГОВОРИ

Стаття 12

1. Підписант визнає, що при виконанні своїх функцій і обов'язків у сфері публічних закупівель, у тому числі при укладанні договорів на поставку продукції, надання послуг або виконання робіт, він зобов'язаний сприяти дотриманню рівності між жінками та чоловіками.

2. Підписант визнає, що ця відповідальність є особливо важливою, оскільки він укладає договір з іншою юридичною особою для надання важливих публічних послуг, на замовлення яких від імені громади Підписант уповноважений законом. У таких випадках, Підписант має гарантувати, що юридична особа, з якою буде укладено договір (незалежно від форми її власності) буде мати таку ж відповідальність щодо забезпечення здійснення або сприяння рівності між чоловіками та жінками, яка була б у Підписанта, якби такі послуги надавалися ним самим.

3. Підписант також зобов'язується вчинити, якщо він вважатиме доцільним, наступне:

a. для кожного істотного договору, що планується укласти, він розгляне відповідні точки зору гендерних та правових можливостей для сприяння рівності;

b. вживати заходів для того, щоб специфікації договорів враховували гендерну рівність;

c. вживати заходів для того, щоб інші умови договору враховували цілі цієї Хартії;

d. використовуватиме повноваження в рамках законодавства Європейського Союзу про публічні закупівлі щодо встановлення умов виконання у розрізі соціальних проблем;

(e) зробить співробітників і консультантів відповідальними за виконання завдань, пов'язаних з публічними закупівлями, і забезпечуватиме, щоб вони були обізнані з його роботою у вимірі гендерної рівності, включаючи, за потребою, проведення навчання з цією метою;

(f) вживати заходів для того, щоб умови основного договору містили вимоги про те, що субпідрядники повинні дотримуватися відповідних зобов'язань щодо забезпечення рівності між жінками та чоловіками.

РОЛЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ

Стаття 13 - Освіта і неперервне навчання

1. Підписант визнає право на освіту для кожного, і також визнає право кожного на доступ до будь-якої професійної освіти і неперервного навчання. Підписант визнає життєво важливе значення освіти на всіх етапах життя,

забезпечуючи істинну рівність можливостей у здобутті важливих навичок для працевлаштування та відкриття нових можливостей для професійного розвитку.

2. Підписант зобов'язується в межах своїх повноважень забезпечувати і заохочувати рівний доступ до освіти і професійного й неперервного навчання для жінок і чоловіків, дівчат і хлопчиків.

3. Підписант визнає необхідність викорінення будь-якої стереотипної концепції ролі чоловіків і жінок у всіх формах освіти. Для цього він зобов'язується здійснити чи забезпечити реалізацію таких заходів:

- перегляд навчальних матеріалів, освітніх програм і методик шкіл та інших освітніх закладів для боротьби зі стереотипними уявленнями і практиками;
- зобов'язання вживати конкретних заходів на підтримку нестандартного вибору професії;
- курси громадянськості і громадянського виховання, що включають в себе елементи підкреслення важливості рівноправної участі жінок і чоловіків у демократичних процесах.

4. Підписант визнає, що способи управління школами та іншими навчальними закладами є важливим елементом формування моделі відносин для дітей і молоді. Тому він зобов'язується сприяти збалансованому представництву жінок і чоловіків на всіх рівнях управління школами.

Стаття 14 - Охорона здоров'я

1. Підписант визнає право кожного на високий рівень фізичного та психічного здоров'я і заявляє, що доступ до належного медичного обслуговування, медичної допомоги і профілактичної медичної допомоги для жінок і чоловіків має важливе значення для здійснення цього права.

2. Підписант визнає, що в забезпеченні рівних можливостей для жінок і чоловіків мати хороше здоров'я, відповідні медичні та лікувальні послуги повинні враховувати їхні різні потреби. Він також визнає, що ці потреби виникають не тільки у зв'язку з біологічними відмінностями, але й у зв'язку з різними умовами життя і праці, та через стереотипні уявлення і припущення.

3. Підписант зобов'язується вживати усіх розумних заходів у межах своєї компетенції для сприяння і забезпечення високого рівня здоров'я своїх громадян. Таким чином, Підписант зобов'язується здійснювати наступні заходи або сприяти їх здійсненню:

- включити гендерний підхід у планування, бюджетування та надання медико - санітарних і медичних послуг;
- забезпечити, щоб заходи щодо зміцнення здоров'я, в тому числі спрямовані на заохочення здорового харчування та важливість фізичних вправ, включали визнання різних потреб і ставлення до жінок і чоловіків;
- забезпечити, щоб медичні працівники, в тому числі ті, які беруть участь в зміцненні здоров'я, визнали, яким чином гендерні питання впливають на медико санітарну допомогу, а також взяли до уваги різний досвід такого догляду у жінок і чоловіків;

- забезпечити, щоб жінки і чоловіки мали доступ до відповідної інформації стосовно охорони здоров'я.

Стаття 15 - Соціальна допомога і соціальні послуги

1. Підписант визнає, що кожна людина має право на необхідні соціальні послуги та на отримання соціальної допомоги в разі необхідності.

2. Підписант визнає, що жінки і чоловіки мають різні потреби, які можуть бути обумовлені відмінностями у соціально-економічних умовах та іншими факторами. Тому щоб переконатися, що жінки і чоловіки мають рівний доступ до соціальної допомоги та соціальних послуг, Підписант буде вживати усіх розумних заходів, щоб:

- включити гендерний підхід у планування, бюджетування та надання соціальної допомоги і соціальних послуг;
- вжити заходів, щоб особи, які беруть участь у наданні соціальної допомоги та соціальних послуг, визнавали вплив гендерних відмінностей на такі послуги, а також враховували різний досвід в наданні такої допомоги жінкам і чоловікам.

Стаття 16 - Піклування про дітей

1. Підписант визнає важливу роль доступного і якісного догляду за дитиною, який усі батьки і вихователі можуть собі дозволити незалежно від їхнього фінансового стану, щоб сприяти дійсній рівності між жінками і чоловіками та узгодження їх трудового, публічного та приватного життя. Підписант також визнає внесок такого догляду за дитиною у поліпшення економічного та соціального життя та структури населення громади і суспільства в цілому.

2. Підписант бере на себе зобов'язання з надання і просування такого догляду за дитиною безпосередньо або через інших надавачів послуг, і визнає цей напрямок одним із своїх пріоритетів. Крім того, він зобов'язується сприяти забезпеченню догляду за дітьми іншими, включаючи підтримку для надання допомоги місцевим роботодавцям.

3. Підписант також визнає, що виховання дітей вимагає спільної відповідальності чоловіків і жінок та всього суспільства в цілому, і зобов'язується боротися проти стереотипів, згідно з якими турбота про дітей в основному розглядається як обов'язок жінки.

Стаття 17 - Піклування про інших утриманців

1. Підписант визнає, що жінки і чоловіки повинні піклуватися про інших утриманців, а не тільки про дітей, і що цей обов'язок може вплинути на їхню здатність відігравати повноцінну роль в економічному і соціальному житті.

2. Підписант також визнає, що такі обов'язки по догляду непропорційно покладаються на жінок і, отже, це є перешкодою на шляху рівності між жінками та чоловіками.

3. Підписант бере на себе зобов'язання протистояти такій нерівності через:

- забезпечення надання і просування високоякісних, недорогих послуг для утриманців безпосередньо або через інших надавачів послуг, і визнає цей напрямок одним із своїх пріоритетів;
- надання підтримки та просування можливостей для осіб, які в силу догляду за залежною людиною страждають від соціальної ізоляції;
- агітацію проти стереотипів, згідно з яким догляд за утриманцем є, насамперед, обов'язком жінки.

Стаття 18 - Соціальне включення

1. Підписант визнає, що кожна людина має право на захист від бідності та соціального відчуження, і що жінки, як правило, більше страждають від соціальної ізоляції, тому що вони мають менший доступ до ресурсів, товарів, послуг і можливостей, ніж чоловіки.

2. Тому Підписант зобов'язується вжити заходів у рамках усього спектру своїх послуг і в співпраці із соціальними партнерами для розробки загального скоординованого підходу з метою:

- сприяння ефективному доступу до зайнятості, житла, навчання, освіти, культури, інформаційних і комунікаційних технологій, соціальної та медичної допомоги для осіб, що живуть або перебувають в ситуації ризику опинитися в ситуації соціального відчуження та бідності;
- визнання особливих потреб та обставин жінок, які відчувають соціальну ізоляцію;
- сприяння інтеграції жінок і чоловіків-мігрантів з урахуванням їхніх специфічних потреб.

Стаття 19 - Житлові умови

1. Підписант визнає право на належне житло і проголошує, що доступ до якісного житла є однією з найважливіших потреб людини і є життєво важливим для задоволення індивідуальних потреб і потреб його/її сім'ї.

2. Підписант також визнає, що жінки і чоловіки часто мають специфічні і різні потреби в плані житла, які слід брати до уваги, в тому числі той факт, що:

- a. у середньому, жінки мають менше доходів і ресурсів, ніж чоловіки, і, отже, потребують житлових умов, що є доступними для них;
- b. у більшості неповних сімей є жінки, які очолюють домогосподарства, і, отже, повинні мати доступ до соціального житла;
- c. соціально незахищені чоловіки часто надмірно представлені серед безхатченків.

3. Підписант зобов'язується залежно від ситуації:

- a. забезпечити або сприяти доступу до житла, що відповідає належним розмірам і рівню гідних умов життя, та забезпечити доступ до базових послуг;

б. вжити заходів щодо запобігання бездомності і, зокрема, для надання допомоги безхатченкам, ґрунтуючись на критеріях необхідності, соціальної незахищеності і недискримінації;

с. сприяти, відповідно до їхніх повноважень, зниженню ціни на житло до рівня, доступного для людей без достатніх ресурсів.

3. Підписант також зобов'язується забезпечувати або підтримувати рівні права для жінок і чоловіків у їхніх намірах стати орендарями, власниками або користувачами своїх будинків, і з цією метою використовувати свої повноваження або вплив, щоб жінки мали рівний доступ до іпотечних кредитів та інших форм фінансової допомоги та надання кредитів з метою житлового будівництва.

Стаття 20 - Культура, спорт і відпочинок

1. Підписант визнає право кожної людини на участь у культурному житті і доступ до творів мистецтва.

2. Підписант також визнає важливу роль, яку відіграє спорт в житті суспільства і забезпеченні права на здоров'я, про що йдеться у статті 14. Він також визнає, що жінки і чоловіки мають право на рівний доступ до культурної, рекреаційної та спортивної діяльності та відповідних об'єктів.

3. Підписант визнає, що жінки і чоловіки можуть мати різний досвід і інтереси у сфері культури, спорту і відпочинку, і що це може бути результатом стереотипного ставлення, тож він зобов'язується здійснювати та сприяти реалізації таких заходів, за потребою:

- забезпечення, при необхідності, для жінок і чоловіків, хлопчиків і дівчаток рівного доступу до спортивних, рекреаційних і культурних об'єктів та заходів;

- заохочення жінок і чоловіків, хлопчиків і дівчаток до участі в спортивних і культурних заходах рівною мірою, у тому числі до тих, які традиційно розглядаються як переважно «жіночі» або «чоловічі»;

- залучати діячів культури та культурні і спортивні асоціації до проведення культурних та спортивних заходів, які відкидають стереотипні уявлення про жінок і чоловіків;

- сприяти реалізації послуг публічними бібліотеками через існуючі книжкові колекції та інші матеріали, що спростовують стереотипні уявлення про жінок і чоловіків.

Стаття 21 - Безпека і охорона

1. Підписант визнає право кожної жінки і кожного чоловіка на особисту безпеку і свободу пересування, і що ці права не можуть вільно здійснюватися, якщо жінки або чоловіки перебувають в небезпеці як у приватному, так і в громадському середовищі, або якщо вони відчують себе в безпеці чи під загрозою.

2. Підписант також визнає, що жінки і чоловіки, зокрема, у зв'язку з різними зобов'язаннями і різним способом життя, часто стикаються з різними проблемами безпеки, які необхідно вирішувати.

3. Тому Підписант зобов'язується:

a. аналізувати гендерні статистичні дані про кількість і характер інцидентів (у тому числі серйозні злочини проти особи), які впливають на безпеку жінок і чоловіків, і, при необхідності, визначити ступінь і характер страху перед злочинністю або перед іншими джерелами небезпеки;

b. розробляти та реалізовувати стратегії, політики та заходи, включаючи спеціальні поліпшення державного чи місцевого значення (наприклад, транспортні пересадки, автостоянки, вуличне освітлення), або в поліції і пов'язаних з ними службах з метою підвищення практичної безпеки і охорони жінок і чоловіків, і намагатися зменшити їхні відчуття невизначеності та невпевненості у безпеці.

Стаття 22 - Насильство над особою іншої статі

1. Підписант визнає, що гендерне насильство, від якого непропорційно страждають жінки, є порушенням фундаментальних прав людини і посяганням на гідність і фізичну та емоційну цілісність людської істоти.

2. Підписант визнає, що гендерне насильство виникає з ідеї переваги однієї статі над іншою у контексті нерівного співвідношення сили.

3. Тому Підписант бере на себе зобов'язання зі створення і зміцнення політики і заходів проти гендерного насильства, в тому числі через:

- o створення певних структур, що займатимуться підтримкою жертв, або надання підтримки таким структурам;
- o інформування громадськості усіма основними місцевими мовами про можливості одержання допомоги на місцях;
- o забезпечення роботи професійних спеціалістів, підготовлених до визначення потерпілих і надання допомоги таким жертвам;
- o забезпечення ефективної координації послуг, таких публічних органів, як поліція, охорона здоров'я і житлове господарство;
- o інформаційно-просвітницькі кампанії та освітні програми, спрямовані на потенційних і фактичних жертв і злочинців.

Стаття 23 - Торгівля людьми

1. Підписант визнає, що злочин торгівлі людьми, від якого переважно страждають жінки і дівчата, є порушенням фундаментальних прав людини і посяганням на гідність і фізичну та емоційну цілісність людської істоти.

2. Підписант зобов'язується створити і зміцнити політику і заходи із запобігання торгівлі людьми, якщо є така потреба, шляхом реалізації нижчезазначеного:

- o інформаційні кампанії та підвищення обізнаності громадян;
- o навчальні програми для професійних співробітників, відповідальних за виявлення і підтримку жертв;
- o заходи щодо зниження попиту;

- відповідні заходи з надання допомоги жертвам, у тому числі доступ до медичної допомоги, адекватного та безпечного житла та послуги з перекладу.

ПЛАНУВАННЯ І СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Стаття 24 - Сталий розвиток

1. Підписант визнає, що в плануванні та розробці стратегії на майбутнє в районах, що знаходяться під його юрисдикцією, повинні повністю дотримуватися принципи сталого розвитку, в тому числі збалансованої інтеграції економічних, соціальних, екологічних та культурних аспектів, зокрема, з урахуванням необхідності заохочення та забезпечення рівності між жінками та чоловіками.

2. Тому Підписант бере на себе зобов'язання враховувати принцип тендерної рівності як один з основоположних аспектів при плануванні або розробці стратегії сталого розвитку в своєму регіоні.

Стаття 25 - Міське і місцеве планування

1. Підписант визнає важливість планування і здійснення просторових, транспортних і економічних розробок та політик з використання землі, а також планів зі створення умов, за яких можна повною мірою здійснювати право на рівність між жінками та чоловіками у житті місцевих громад.

2. Підписант зобов'язується забезпечити розробку, прийняття та реалізацію таких політик і планів з урахуванням наступних аспектів:

- буде враховано необхідність сприяння ефективній рівності у всіх аспектах життя місцевих громад;
- буде взято до уваги особливі потреби жінок і чоловіків у зв'язку, наприклад, із зайнятістю, з доступом до послуг та культурного життя, з освітою та сімейними обов'язками, що будуть засновані на відповідних місцевих та інших даних, у тому числі з урахуванням позиції Підписанта на підставі власної гендерної оцінки;
- буде взято до уваги особливі потреби жінок і чоловіків при розробці й ухваленні високоякісних рішень.

Стаття 26 - Мобільність і транспорт

1. Підписант визнає, що мобільність та доступ до транспорту є істотними умовами для жінок і чоловіків, які сприяють належній реалізації їхніх прав, обов'язків та діяльності, в тому числі щодо доступу до роботи, освіти, культури та основних послуг. Він також визнає, що сталість і успіх муніципалітету чи регіону залежить переважно від розвитку ефективної, якісної транспортної інфраструктури та громадського транспорту.

2. Підписант також визнає, що жінки і чоловіки часто мають різні потреби і способи використання в умовах мобільності і транспорту, на основі таких факторів, як дохід, піклування про інших чи робочий час, тож жінки часто проводять у громадському транспорті більше часу, ніж чоловіки.

3. Тому Підписант зобов'язується:

а. брати до уваги потреби мобільності та використання транспорту для жінок і чоловіків, у тому числі тих, які живуть у міських та сільських районах;

б. забезпечити доступність транспортних послуг для громадян в межах території, яку охоплює орган допомоги, для задоволення спеціальних і загальних потреб жінок і чоловіків та для забезпечення дійсної рівності між жінками та чоловіками у житті місцевих громад.

4. Підписант також зобов'язується сприяти поступовому поліпшенню послуг громадського транспорту в своєму районі, в тому числі сполучення з використанням різних видів транспорту, для задоволення спеціальних і загальних потреб жінок і чоловіків в плані регулярних, недорогих, безпечних і доступних транспортних засобів, і сприяти їх сталому розвитку.

Стаття 27 - Економічний розвиток

1. Підписант визнає, що досягнення збалансованого і стійкого економічного розвитку є життєво важливим компонентом успіху муніципалітету чи регіону, і що його діяльність і послуги в цій галузі можуть зробити значний внесок у поліпшення гендерної рівності.

2. Підписант визнає необхідність підвищення рівня і якості зайнятості жінок, і визнає, що ризик бідності, пов'язаний з тривалим безробіттям і неоплачуваною працею, є особливо високим для жінок.

3. Підписант погоджується у зв'язку з його діяльністю і послугами у сфері економічного розвитку повноцінно враховувати потреби й інтереси жінок і чоловіків та можливість для забезпечення рівності між ними, і вживати відповідних заходів для досягнення цієї мети. Такі заходи можуть включати:

- надання допомоги жінкам-підприємцям;
- надання фінансової та іншої підтримки підприємствам, які просувають гендерну рівність;
- заохочувати жінок, що навчаються, вивчати навички і здобувати кваліфікації для робіт, що традиційно вважаються «чоловічими», і навпаки;
- заохочувати роботодавців працевлаштовувати студентів і стажистів жіночої статі, які перебувають на стадії набуття навичок і кваліфікацій, на посади, що традиційно вважаються «чоловічими», і навпаки.

Стаття 28 - Довкілля

1. Підписант визнає свою відповідальність за забезпечення високого рівня охорони та поліпшення якості навколишнього середовища у своєму регіоні, в тому числі через місцеві політики щодо відходів, шуму, якості повітря, біорізноманіття і наслідків зміни клімату. Він визнає рівні права жінок

і чоловіків на отримання його послуг і дотримання його політик щодо збереження навколишнього середовища.

2. Підписант визнає, що в багатьох місцях способи життя чоловіка і жінки відрізняються, і що жінки і чоловіки можуть по-різному користуватися місцевими послугами та публічними чи відкритими просторами, або ж стикатися з різними екологічними проблемами.

3. Тому Підписант бере на себе зобов'язання розвивати свою екологічну політику і надання послуг з урахуванням конкретних потреб і способу життя жінок і чоловіків, а також з розумінням необхідності дотримуватися принципу солідарності між поколіннями.

РЕГУЛЯТОРНА РОЛЬ

Стаття 29 - Місцеве самоврядування як регуляторний орган

1. При виконанні своїх завдань і здійсненні функцій регуляторного органа для діяльності на своїй території Підписант визнає важливу роль, яку відіграють ефективне регулювання та захист споживачів у забезпеченні безпеки і благополуччя місцевого населення, і що регулювання може по-різному позначитися на жінках і чоловіках залежно від відповідної регуляторної діяльності.

2. Підписант зобов'язується при реалізації регуляторних завдань враховувати специфічні потреби, інтереси і особливості жінок і чоловіків.

ДВОСТОРОННІ ЗВ'ЯЗКИ І МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Стаття 30

1. Підписант визнає цінність двосторонніх зв'язків і міжнародної співпраці між місцевими і регіональними органами самоврядування через те, що вони зближують громадян і поліпшують взаємне навчання і порозуміння у транскордонній площині.

2. Підписант зобов'язується у своїй діяльності у сфері двосторонніх зв'язків та європейської і міжнародної співпраці:

- залучати жінок і чоловіків з різних середовищ на засадах рівності;
- використовувати свої двосторонні зв'язки та європейське і міжнародне партнерство як платформу для обміну досвідом та інформацією про обставини, які стосуються жінок і чоловіків;
- інтегрувати вимір гендерної рівності до її децентралізованих заходів співробітництва.

1 *Gender Mainstreaming* (перекл.: *гендерне інтегрування*): У липні 1997 році Економічною і соціальною Радою Організації Об'єднаних Націй (ЕКОСОП) цей термін було визначено таким чином: «Це процес оцінки впливів на жінок і

чоловіків будь-яких запланованих дій, включно із законодавством, політикою чи програмами в усіх сферах на всіх рівнях. Це стратегія, за якої інтереси й досвід і жінок, і чоловіків є інтегральним виміром проектування, впровадження, моніторингу й оцінки політик і програм в усіх політичних, економічних і соціальних сферах так, щоби жінки і чоловіки на рівних користувалися плодами цих політик і програм. Кінцевою ціллю політики «інтегрування» є досягнення рівності жінок і чоловіків.»

2 *Gender Budgeting* (перекл.: гендерне бюджетування): «Гендерне бюджетування це процес застосування гендерного інтегрування у бюджетній сфері. Це означає укладання бюджету з урахуванням статі, включаючи гендерну перспективу на всіх рівнях бюджетного процесу і реструктуризація доходів і видатків таким чином, щоби це відповідало засадам гендерної рівності.